Björkarnas myllrande mångfald

Ehnström, B. & Holmer M. 2015. Björk - svart på vitt om myllrande mångfald. – CBMs skriftserie 89. 100 sidor med mjuk pärm. ISBN 978-91-88083-00-5. 134 kr hos en av de stora näthandlarna.

Bengt Ehnström har nu fortsatt sitt berättande om våra träds innevånare med en bok om björken. Tidigare har aspen och sälgen avhandlats i varsin bok, och det lär vara en på gång om tall. Liksom i de tidigare böckerna har Martin Holmer illustrerat, och det är fantastiskt fina bilder som ackompanjerar texten. Eller är det tvärtom - texten som ackompanjerar bildena? De samspelar bra i alla fall.

Björkens hela livscykel avhandlas. Första halvan av boken handlar om det levande trädets fauna: från den unga björkplantan som hyser olika fjärilar och bladbaggar till den gamla levande björken med skrovlig bark och där det börjar växa fram en del svampar.

Andra hälften ägnas åt den döda björken, med alla vedlevande organismer som löser av varandra medan björken bryts ner. I denna fas har de flesta arter något samspel med svampar, och mina egna favoritorganismer, insekter som är specifikt beroende av några av de dominerande tickorna på björk får en ordentlig berättelse i mitten av denna del. Här hittar jag det enda lilla faktafelet så långt jag sett: trädsvampborraren *Octotemnus glabriculus* lever inte i fnösktickor, utan hellre i ettåriga tickor så som det faktiskt står någon sida senare i texten.

Till dessa "organismkapitel" finns även avsnitt om björkens kulturella användning i allt från näverslöjd till folkvisor. Där finns också faktakapitel som bl.a. berättar att björken är Sveriges vanligaste lövträd och om hur pottaska (som görs av aska från uppeldad björkved) var en stor exportartikel förr i tiden.

Boken är populärt hållen, både genom de fina illustrationerna och genom hur texten är skriven, så den kan uppskattas av alla som har någon sorts naturintresse. Samtidigt är alla de fakta om olika insektsarter som Bengt delger från sin långa fältentomologiska verksamhet i skogen mycket detaljerade. Det gör att även den som redan är ganska hårt in-nördad i insekternas värld får en intressant och lärorik lässtund. Att både brett naturintresserade och insektsexperter är målgrupp märks också genom att både svenska och vetenskapliga namn nämns för alla arter - jättebra! När man läst klart blir åtminstone jag själv blir inspirerad att gå ut och titta på björkarna för att se om jag kan hitta det som beskrivs.

Björkboken passar alla naturinresserade, både specialister och de lite mer generella. Facilt pris är förstås ett plus.

Mats Jonsell